

HandläggareBritt-Marie Alvem
08-508 26 263**Till**Trafiknämnden
2023-09-28

Att trafikkontoret tillsammans med stadsdelarnas parkförvaltningar inventerar på vilka gator det går att plantera träd eller anlägga växtbäddar på. Svar på skrivelse från Sara Svanström (L) och Dennis Wedin (M)

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefBengt Stenberg
AvdelningschefKarin Tufvesson Hjelmfeldt
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har mottagit en skrivelse om att kontoret tillsammans med stadsdelsförvaltningarna ska inventera var nya träd och växtbäddar kan planeras in i gatumiljön.

Kontoret hänvisar till stadens pågående arbete med kartläggningen av värmeöar och dagvattenproblematik och att nyplantering ska föreslås på platser där träden och växtbäddarna fyller en optimal funktion i sammanhang med klimatanpassning av staden. För att kunna genomföra nyplantering behöver även ledningssamordning göras. Detta arbete skulle kunna utgöra grunden för ett trädprogram.

Stadsdelarna bör ombes besvara frågan om det finns andra ytor att plantera träd på än de gatugröna ytor där trafikkontoret har reinvesteringsansvar.

Bakgrund

Trafikkontoret har mottagit en skrivelse av Sara Svanström (L) och Dennis Wedin (M) om att trafikkontoret tillsammans med stadsdelarnas parkförvaltningar inventerar på vilka gator det går att plantera träd eller anlägga växtbäddar.

I skrivelsen hänvisas till att den ökade förekomsten av extrema väderförhållanden innebär att staden behöver göras mer motståndskraftig mot till exempel torra och översvämning. Ett sätt att åstadkomma detta är enligt skrivelsen att plantera träd och på så sätt hantera dagvatten, samtidigt som träden tillför estetiska värden. I centrala Stockholm finns flera breda gångbanor som skulle lämpa sig för plantering.

I skrivelsen ställs också tre frågor:

Finns det inventerat på vilka gator/trottoarer det skulle gå att plantera träd där det inte finns träd idag, och i sådant fall vilka gator?

Finns det andra ytor, som stadsdelsnämnderna beslutar om, där det skulle gå att plantera mer grönska?

Hur skulle genomförandet av ett trädprogram för stadens gator/trottoarer se ut?

Ärendets beredning

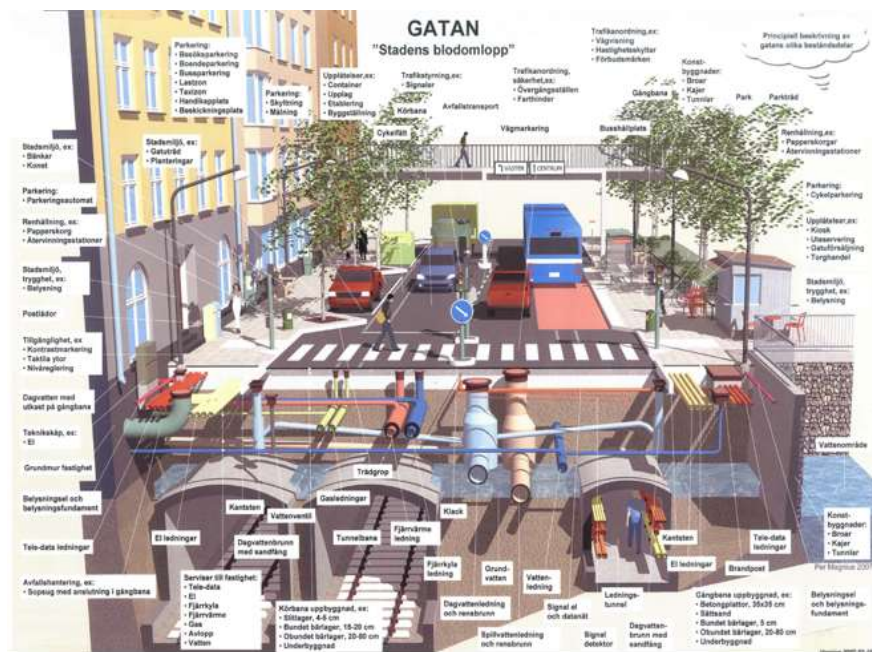
Ärendet har beretts inom trafikkontoret samt i samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Analys och konsekvenser

Kontoret instämmer i att ett ökat antal träd med väl utformade växtbäddar kan bidra till ett bättre klimat i staden. För att få en optimerad effekt är det av stor vikt att plantera träd på den plats där de gör störst klimatnytta. Till grund för detta arbete bör bland annat stadens styrdokument *Handlingsplan för klimatanpassning 2020-2023* och *handlingsplan för biologisk mångfald 2022-2025* användas.

Kontoret har fått ett budgetuppdrag om att utveckla arbetet för att motverka värmeöar och inom staden pågår ett arbete med att läsa ihop värmeöar med skyfall och dagvatten för att hitta de platser där

träd och annan vegetation skulle göra mest nytta. Detta material behöver dessutom kompletteras med information om var det går att få plats med växtbäddarna mellan ledningar och annan infrastruktur under gatan.

Figur 1. "Stadens blodomlopp". Bilden illustrerar platsbehovet för ledningar och annan infrastruktur under mark, samt för möblering och infrastruktur ovan mark.

Även om flera gator är breda i staden, och har plats ovan mark, är det inte alltid säkert att det finns plats under gångbanan, då ledningar och annan infrastruktur tar utrymme i anspråk. Detta är den största begränsningen när det gäller att plantera nya träd. Under den pågående upprustningen av Kungsgatan mellan Sveavägen och Birger Jarlsgatan har det till exempel visat sig att det endast går att få plats med *ett* träd, trots att gångbanorna är breda. Detta beror på att det under mark ligger många ledningar och att det finns avtal mellan staden och ledningsdragande verk om att träden inte ska placeras för nära ledningarna och vice versa. Grunden till detta är att ledningsägarna behöver komma åt ledningarna för att kunna utföra reparationsarbeten och att träden då inte ska skadas.

I vissa fall kan ledningsflyttar utföras för att träd och växtbäddar ska kunna få plats. Under upprustningen av Vasagatan gjordes ett omfattande arbete för att få plats med nya träd och växtbäddar vilket innebar att flera ledningsflyttar gjordes. Fördelen är att det

skapas plats för grönska men nackdelen är att det är ett komplicerat och kostsamt arbete.

Under slutet av 1990-talet gjordes en trädplan för innerstaden, där man bedömde behovet av att byta ut träd och även tittade på nya ytor för träd. Tyvärr lästes den inte ihop med ledningskartorna vilket innebär att flera av de planerade projekten inte gick att genomföra. Planen blev också snabbt inaktuell.

Idag har de allra flesta gatuträdens placering mätts in och lagts in i stadens kartdatabas. Träden inventeras avseende ålder och vitalitet till exempel, och mycket arbete läggs på att hålla systemet à jour. Även växtbäddarna ligger inmätta i ett kartskikt med information om deras uppbyggnad. Detta är ett mycket värdefullt instrument för kontoret när det gäller arbetet med träd. Det vore önskvärt att växtbäddarna även fördes in i den samlingskarta som visar alla ledningstyper som kontoret förvaltar, för att skydda den investering som kontoret har gjort för att bygga växtbäddar som en del av informationen vid schakt eller andra arbeten i gatan.

Figur 2. Exempel på ledningar och träd i en gatukorsning. Bilden illustrerar att det är trångt om utrymme för att anlägga växtbäddar och plantera träd på de flesta gångbanorna.

Oftast är det exploateringskontoret som står för de tillkommande träden i stadsmiljön i samband med att det byggs nya områden.

Under de senaste åren är nästan alla gator i nybyggda områden trädplanterade och har växtbäddar. Detta är en skillnad mellan den gamla och den nya staden.

Befintliga så kallade gatugröna ytor förvaltas av stadsdelsförvaltningarna medan trafikkontoret har reinvesteringsansvaret för dessa. Upprustningar av denna typ av ytor har under senare år fått en tydligare struktur, där de olika förvaltningarna samverkar i större utsträckning. I det arbetet tas det hänsyn till eventuell ny- eller återplantering av träd.

Trafikkontoret har under 20 år haft ansvaret för att bekämpa almsjukan på gator, torg och i parkmark. Flera stadsdelar har drabbats hårt av almsjukan, särskilt i parkmark, och en satsning på att återplantera efter almsjukan skulle kunna ge en god effekt. Beträffande frågan om det finns andra grönytor att plantera träd på som stadsdelarna förvaltar, så hänvisar kontoret till dem.

Ekonomi

Trafikkontoret ansvarar i första hand för att förvalta och utveckla det befintliga trädbeståndet om 45 000 träd på stadens gator och torg. Kontoret har en årlig reinvesteringsbudget för att bygga växtbäddar och återplantera döda träd eller träd som saknas av olika skäl, samt en driftbudget för bland annat beskärning av träden. En stor del av kostnaderna fördelas på det över hundraåriga esplanadsystemet med gamla lindar som finns i stora delar av innerstaden, för att upprätthålla detta. Ibland genomför kontoret ny trädplantering med hjälp av tillkommande medel som klimatprojekt som i fallet Rehngatan och Kungstensgatan.

Ett ökat antal träd i staden skulle innebära investerings- och driftkostnader. Att plantera ett träd i grönyta kostar mellan 35 och 50 tkr. För växtbäddar i hårdgjord yta tillkommer en kostnad på cirka 120 tkr. Förutom kostnader i anläggningsfasen tillkommer även driftkostnader såsom bevattning och uppbyggnadsbeskärning.

Trafikkontorets förslag

I dagsläget finns det ingen inventering för nyplantering av träd i staden. Kontoret hänvisar till stadens pågående arbete med kartläggningen av värmeöar och dagvattenproblematik för att hitta nya platser för träd i den hårdgjorda staden, samt att nyplantering ska föreslås på platser där träden och växtbäddarna fyller en optimal funktion i sammanhang med en klimatanpassning av staden. För att

kunna genomföra nyplantering behöver även ledningssamordning göras. Detta arbete skulle kunna utgöra grunden för ett trädprogram.

Stadsdelarna bör ombes besvara frågan om det finns andra ytor att plantera träd på än de gatugröna ytor där trafikkontoret har reinvesteringsansvar.

Slut

Bilagor

1. Skrivelse av Sara Svanström (L) Dennis Wedin (M) om att trafikkontoret tillsammans med stadsdelarnas parkförvaltningar inventerar på vilka gator det går att plantera träd eller anlägga växtbäddar på.